

**Wiceprezes
Najwyższej Izby Kontroli
Jacek Kościelniak**

Warszawa, dnia 14 kwietnia 2010 r.

**Pan
Wiesław Jarosiewicz
Prezes
Urzędu Transportu Kolejowego**

P/09/067
KKT-4100-04-01/2010

Szanowny Panie Prezesie,

WYSTĄPIENIE POKONTROLNE

Na podstawie art. 2 ust 1 ustawy z dnia 23 grudnia 1994 r. o Najwyższej Izbie Kontroli (Dz.U. z 2007 r. Nr 231, poz. 1701 ze zm.), zwanej dalej ustawą o NIK, Najwyższa Izba Kontroli – Departament Komunikacji i Systemów Transportowych – skontrolowała wykonanie budżetu państwa w 2009 r. w części 71 – Urząd Transportu Kolejowego, zwanym dalej „UTK” lub „Urzędem”.

W związku z kontrolą, której wyniki przedstawione zostały w protokole kontroli podpisanym w dniu 8 kwietnia 2010 r., Najwyższa Izba Kontroli, na podstawie art. 60 ust. 1 ustawy o NIK, przekazuje Panu Prezesowi niniejsze wystąpienie pokontrolne.

Najwyższa Izba Kontroli pozytywnie ocenia wykonanie budżetu państwa w 2009 r. w części 71 - UTK.

Formułując powyższą ocenę, NIK uwzględniła prawidłowe wykonanie przez UTK budżetu w 2009 r. pod względem:

- 1) pozyskiwania dochodów budżetowych oraz kształtowania się należności budżetowych. Zrealizowane dochody w 2009 r. wyniosły 2.205,9 tys. zł i w stosunku do planu przyjętego w ustawie z dnia 17 lipca 2009 r. o zmianie ustawy budżetowej na rok 2009

(Dz.U. Nr 128, poz. 1057) - były wyższe o 474,9 tys. zł, tj. o 27,4% oraz o 388,5 tys. zł, tj. o 21,4%, wyższe od dochodów w 2008 r. (1.817,4 tys. zł). Szczegółowe badanie losowo wybranej próby dochodów w kwocie 90,5 tys. zł, stanowiącej 4,1% dochodów ogółem, nie wykazało nieprawidłowości w ich pozyskiwaniu. Należności na koniec 2009 r. wyniosły 71,1 tys. zł i były o 40,9 tys. zł, tj. o 36,5% niższe od ich stanu na koniec 2008 roku. W kwocie tej nie występowały, podobnie jak w roku poprzednim, należności zaległe, tj. należności dla których upłynął termin zapłaty;

- 2) wykonania planu wydatków ogółem. W ustawie budżetowej na rok 2009 po nowelizacji, plan wydatków został określony na kwotę 14.754,0 tys. zł. W ciągu roku budżetowego plan ten zwiększono o 2.368,6 tys. zł (tj. o 16,1%) z rezerw celowych budżetu państwa, do łącznej wysokości 17.122,6 tys. zł. Główna część kwoty zwiększenia, tj. 2.095,0 tys. zł, dotyczyła limitu przyznanego UTK na pokrycie kosztów współfinansowania projektu Transition Facility 2006/018-180.01.07 „Wzmocnienie zdolności instytucjonalnych i organizacyjnych Urzędu Transportu Kolejowego w zakresie monitorowania i nadzoru rynku kolejowego w Polsce”, realizowanego przy udziale środków UE. Zrealizowane w 2009 r. w części 71 wydatki ogółem wyniosły 16.957,6 tys. zł, co stanowiło 99,0% planu po zmianach. Środki z rezerw celowych wydatkowano zgodnie z celami określonymi w stosownych decyzjach Ministra Finansów. Niewykorzystane kwoty zostały zwrócone w należnej wysokości i terminie na centralny rachunek budżetu państwa. Wprowadzane decyzjami Prezesa UTK zmiany w planie na 2009 r. pomiędzy paragrafami klasyfikacji wydatków, dokonane zostały zgodnie z przepisami ustawy z dnia 30 czerwca 2005 r. o finansach publicznych (Dz. U. Nr 249, poz. 2104 ze zm.);
- 3) wykonania wydatków bieżących, które miały największy udział w strukturze planowanych i zrealizowanych wydatków UTK. W 2009 r. wyniosły one 14.836,6 tys. zł, co stanowiło 87,5% zrealizowanych wydatków ogółem. Największą pozycję w wydatkach bieżących stanowiły wynagrodzenia i pochodne od wynagrodzeń (78,4%). Zrealizowane w 2009 r. wydatki na wynagrodzenia ogółem w kwocie 9.862,9 tys. zł były o 27,4 tys. zł (o 0,3%) niższe od limitu wynikającego z ustawy budżetowej na rok 2009 po zmianach. Przeciętne zatrudnienie ogółem w 2009 r. (157 osób w przeliczeniu na pełnozatrudnionych) było o 26 osób mniejsze od limitu (183 osoby), ale większe o 5 osób od przeciętnego zatrudnienia ogółem w 2008 roku.

W porównaniu ze stanem w 2008 r., w 2009 r. nastąpiło także zmniejszenie różnicy pomiędzy limitem zatrudnienia a faktycznym zatrudnieniem o 5 osób;

- 4) wykonania wydatków majątkowych (zakupy inwestycyjne). Wydatki te stanowiły 12,5% wydatków ogółem i zostały zrealizowane w 100% planu po zmianach (2.095,0 tys. zł). Z kwoty tej sfinansowano zakup sprzętu informatycznego i oprogramowania stanowiącego zaplecze techniczne systemu informatycznego, wspomagającego Urząd Transportu Kolejowego - zaprojektowanego, wykonanego i wdrożonego w ramach komponentu Pomoc Techniczna wspomnianego projektu Transition Facility 2006/018-180.01.07;
- 5) celowości i zgodności z przepisami ustawy z dnia 29 stycznia 2004 r. Prawo zamówień publicznych (Dz.U. z 2007 r. Nr 223, poz. 1655 ze zm.) zrealizowanych wydatków na zakupy inwestycyjne, materiały oraz usługi. Świadczy o tym fakt, iż nie wykazała nieprawidłowości szczegółowa analiza wydatków w tym zakresie na łączną kwotę 1.980,1 tys. zł, tj. 52% badanej populacji wydatków na wymienione cele;
- 6) stanu zobowiązań. Na koniec 2009 r. nie było zobowiązań wymagalnych, które na koniec 2008 r. wynosiły 2,3 tys. zł. Zobowiązania ogółem na koniec 2009 r. wynosiły 761,3 tys. zł i w porównaniu ze stanem na koniec 2008 r. były większe o 27,1 tys. zł (tj. o 3,7%). Główną pozycję tych zobowiązań (721,4 tys. zł) stanowiły zobowiązania z tytułu dodatkowego wynagrodzenia za 2009 r. oraz pochodnych od niego, wypłacane po roku budżetowym, a wzrost kwoty zobowiązań w stosunku do stanu na koniec poprzedniego roku wynikał ze wzrostu dodatkowego wynagrodzenia za 2009 r.;
- 7) wiarygodności ksiąg rachunkowych. Nie wykazało nieprawidłowości badanie losowo wybranej próby 124 zapisów i dowodów księgowych, na łączną wartość 2.438, 9 tys. zł;
- 8) wiarygodności sprawozdań budżetowych UTK. Nie wykazało nieprawidłowości badanie zgodności danych z ewidencji księgowej z danymi wykazanymi w sprawozdaniach budżetowych za 2009 r., tj. rocznych: Rb-23 o stanie środków na rachunkach bankowych, Rb-27 z wykonania planu dochodów budżetowych, Rb-28 z wykonania planu wydatków budżetu państwa oraz kwartalnych: Rb-N o stanie należności oraz wybranych aktywów i Rb-Z o stanie zobowiązań według tytułów dłużnych oraz gwarancji i poręczeń;
9. zwiększenia - w stosunku do 2008 r. – liczby rozpatrywanych wniosków o udzielanie licencji na wykonywanie przewozów kolejowych osób lub rzeczy albo na udostępnianie

pojazdów trakcyjnych oraz wniosków o wydanie świadectw dopuszczenia do eksploatacji typów budowli, typów urządzeń przeznaczonych do prowadzenia ruchu kolejowego i typów pojazdów kolejowych. W zakresie wniosków o licencję w 2009 r. udzielono ich 10, tj. dwukrotnie więcej niż w 2008 roku. Odnośnie wniosków o wydanie świadectw dopuszczenia do eksploatacji w 2009 r. wydano ich 235, tj. o 51,6% więcej niż w roku poprzednim.

Uwzględniając prawidłowe działania UTK w powyższym zakresie, NIK jednocześnie zwraca uwagę na:

- 1) niedokończenie w terminie określonym w art. 26 ustawy z dnia 29 września 1994 r. o rachunkowości (Dz.U. z 2009 r. Nr 152, poz. 1223 ze zm.), tj. do 15 stycznia 2010 r., inwentaryzacji jednego ze składników, tj. inwentaryzacji należności w drodze uzgadniania sald. Na sytuację tę wpłynęło jednak niezyskanie od szeregu kontrahentów w powyższym terminie zwrotnej informacji na pisma UTK w sprawie potwierdzenia sald, które zostały wysłane w dniu 2 grudnia 2009 r.;
- 2) niewypracowanie w 2009 r., tj. na etapie wdrażania budżetu w układzie zadaniowym, właściwych merytorycznie mierników, dotyczących części zadań i podzadań tego budżetu. Ustalenia kontroli w zakresie zadania 19.2 - Rozwój transportu kolejowego i intermodalnego, wskazują m.in., iż zmiany sposobu agregowania różnych zadań UTK doprowadziły do sytuacji, że pierwotnie zakładane mierniki przestały być adekwatne do działań, które powinny reprezentować, a wskaźnik dla podzadania 19.2.2. - Interoperacyjność systemu kolejowego - zatracił charakter wyliczalności i w obecnym ujęciu może być określony wyłącznie szacunkowo. Ustalenia kontroli wskazują jednak, że w UTK były podejmowane działania w celu doprowadzenia do urealnienia tych mierników;
- 3) zmniejszenie - w stosunku do 2008 r. - liczby rozpatrywanych wniosków o wydanie certyfikatów i świadectw bezpieczeństwa przewoźnikom kolejowym, autoryzacji i świadectw bezpieczeństwa zarządcom infrastruktury i świadectw bezpieczeństwa użytkownikom bocznic kolejowych. W 2009 r. przeprowadzono postępowania (zakończone wydaniem stosownych dokumentów lub decyzjami umarzającymi) dotyczące 52 wniosków, tj. o 5,5% mniej niż w 2008 roku.

W zakresie niewłaściwego ujmowania w ciągu 2009 r. miesięcznych wpłat na PFRON (polegającego na ewidencjonowaniu tych wydatków w § 402 zamiast w § 404 po uprzednim

zwiększeniu planu wydatków w tym paragrafie) stwierdzono, że zostało ono skorygowane w toku kontroli na etapie sporządzania sprawozdania z wykonania planu wydatków budżetu państwa za 2009 r. (Rb-28). Nieprawidłowość ta wynikała z niewłaściwej interpretacji wprowadzonej zmiany w zakresie planistycznego usytuowania w 2009 r. pozycji dotyczącej wydatków w zakresie wpłat na PFRON, tj. w § 402.

Przedstawiając Panu Prezesowi powyższe oceny i uwagi, Najwyższa Izba Kontroli wnosi o:

- 1) rozważenie możliwości wcześniejszego rozpoczęcia inwentaryzacji należności w drodze uzgadniania sald;
- 2) dostosowanie mierników dotyczących budżetu w układzie zadaniowym do specyfiki zadań i podzadań części 71;
- 3) podjęcie stosownych działań zmierzających do zwiększenia liczby rozpatrywanych wniosków o wydanie certyfikatów, autoryzacji i świadectw bezpieczeństwa.

Najwyższa Izba Kontroli, na podstawie art. 62 ust.1 ustawy o NIK, zwraca się do Pana Prezesa o przedstawienie, w terminie 14 dni od daty otrzymania niniejszego wystąpienia pokontrolnego, informacji o sposobie wykorzystania uwag i wykonania wniosków, bądź o podjętych działaniach na rzecz realizacji wniosków lub przyczyn niepodjęcia takich działań.

Zgodnie z art. 61 ust. 1 ustawy o NIK, w terminie 7 dni od otrzymania niniejszego wystąpienia pokontrolnego przysługuje Panu Prezesowi prawo zgłoszenia na piśmie do Kolegium NIK umotywowanych zastrzeżeń w sprawie ocen, uwag i wniosków zawartych w tym wystąpieniu.

W przypadku zgłoszenia zastrzeżeń, zgodnie z art. 62 ust. 2 ustawy o NIK, termin nadesłania informacji o której mowa wyżej, liczy się od dnia otrzymania uchwały Kolegium NIK.

Z poważaniem

